

andra. Ni dömer derom, som den blinde om färgen. — 5) (absolut) Lasta, klandra. *D-mer icke, så varden j icke dömde.* — 6) (neutralt) Sluta, draga slutsats. *All d. af första början, så kommer förelaget att lyckas. Häraf kan man d., att . . . D. till hvad i framtiden skall hända. Jag d-mde strax af hans min, att han hade något obehagligt att säga mig.* — 7) (neutralt) D. om, föreställa sig, tänka sig. *Döm om min bestörtning, när jag fick se honom. Döm om min glädje, om min sorg, förskräckelse, etc.* Brukas för denna bem. endast i dessa och dylika uttryck. — 8) (neutralt; log.) Uppfatta ett föremål under ett begrepp såsom dess kännetecken. [Dömma.]

DÖMANDE, n. 4. Handlingen, då man dömer (i alla bem., utom 6 o. 7). — *Syn.* Fällande af dom, Dom, Afgörande, Omdöme, Lastande, Klandrande. [Dömm —]

DÖMD, part. pass. af *Döma*. Brukas nästan adjektivt i uttrycken: *D. sak*, afdömd sak, t. ex.: *D. sak och dylika klandra. D brottling, missdådare, förbrytare, fånge, person*, som fått sin dom.

DÖN, n. 5. (mindre brukl.) Se *Dån*. Brukas mest i poetisk stil.

DÖNA, v. n. 1. (mindre brukl.) Se *Dåna*, I.

DÖPA, v. a. 2. (af *Doppa*) 1) Genom döppande (se d. o.) upptaga i kristna församlingens gemenskap. *D. ett barn. D. en hedning, en Jude. D. någon till namnet Ludvig*, i dopet gifva någon detta namn. *D. till* säges äfv. skämtvis i fråga om öknamn, t. ex.: *Han har blifvit d-pt till namnet Kalldränkaren.* — *Syn.* Gifva dopet. — 2) (fig. fam. skämtv.) Öfvergjuta med vatten. *Kom hit, om du törs, så skall jag d. dig med karafinen*, med vatten derur.

DÖPANDE, n. 4. Handlingen, då man döper, då någon döpes. — *Syn.* Se *Döpelse*.

DÖPARE, m. 5. En, som döper. Brukas föga, utom i namnet: *Johannes D-n*, så kallad till skilnad ifrån Aposteln Johannes, samt i sektbenämningen Vederdöpare.

DÖPELSE, f. 3. 1) Högtidlig handling, hvarigenom en människa, under begjutning med vatten, inviges till medlem af kristna församlingen samt förbindes till en kristens pligter. *Ett barns, en Judes d.* — 2) (fig. fam. skämtv.) Öfvergjutning med vatten eller annat flytande ämne. — *Syn.* (för begge bem.) Dop, Döpande, Döpfung; (för bem. 1 äfv.) Döpelseakt, Kristning.

DÖPELSEAKT, m. 3. Den presterliga förrättningen vid ett dop med alla dithörande ceremonier och högtidligheter.

DÖPELSEBEVIS, n. 5. Se *Dopattest*.

DÖPELSEDAG, m. 2. Den dag, då någon döpes, skall döpas eller blifvit döpt. — *Syn.* Kristningsdag.

DÖPELSEFÖRBUND, n. 5. Den förbindelse, en kristen i och genom dopet blifvit ålagd.

DÖPELSEFÖRRÄTTNING, f. 2. Den presterliga förrättningen vid ett dop. — *Syn.* Dop, Döpelse.

DÖPNING, f. 2. Se *Döpande*.

DÖRA, f. 4. (bot.) Se *Lindodra*.

DÖRJ, dörrj, m. 2. Krok till fiskfångst, af messing och i allmänhet dubbel, med en röd klädeslapp i st. f. bete.

DÖRR, f. 2. 1) Öppning till ett rum eller ett kringstängdt förvaringsställe, för att derigenom komma in och ut, i allmänhet försedd med ett stängsel af trä, stundom äfven af metall, medelst

gångjern fästadt vid ena sidan på hakar, och som medelst ett på andra sidan anbragt lås (stundom äfv. på annat sätt) kan öppnas eller stängas; någon gång, såsom i de södra länderna, äfven täckt med ett förhänge, som skjutes åt sidan, när man vill gå ut eller in. *D. till ett rum. ett magasin, ett vindskontor, en bod, en källare, ett stall, ett skåp, en bur. Stor, liten, hög, låg, hvalfd d. Öppna, låta upp, tillsluta, stänga en d. Gå in, ut genom en d. Igenmura en d. Vår Frälsare gick genom lyckta d-ar.* (Fig.) *Köra, visa någon på d-en*, tillägga honom att aflägsna sig ur rummet. *Hans d. står öppen för allt hederligt folk*, allt h. f. emottages väl i hans hus. *Stänga d-en, sin d. för någon*, vägra honom att inträda. *Stänga sin d.*, icke mottaga besök. *Stänga, slå igen d-en midt för ens näsa*, häftigt slå igen och stänga den, för att hindra någon att komma in. *Finna d-en stängd*, icke finna någon hemma, eller icke blifva mottagen i ett hus, der man vill göra besök. *Alla d-ar stå öppna för honom*, han blir öfverallt emottagen, är af alla väl ansedd, omtyckt. *Lyssna vid d-arna*, lura på att utforska ens hemligheter. (Fig.) *Öppna d-en för missbruket, oordningar, o. s. v.*, lemna dem tillfälle att irrita sig. *Gå från d. till d.*, från ena huset till det andra. *Gå för hvars mans d.*, gå omkring och tiggå. — *Inom stängda, lyckta d-ar*, adverbialt uttryck, som betyder: utan tillåtelse för någon att inkomma, hemligen, utan vittnen. *För öppna d-ar*, då hvem som helst har tillträde, offentligt. — Ingår i en mängd sammansättningar, såsom: Kyrkdörr; Hus-, Stugu-, Fähus-, Stall-, Källar-, Vindsdörr; Löndörr, Bakdörr, Skåp-, Skänk dörr, Hvalfdörr, m. fl. — *Syn.* Dörröppning. — 2) Vanligtvis med lås försedd stängsel för en dörröppning. *Jr. bem. 1. En d. af trä, af jern. Stark, massiv, tunn d. Gångjernen, beslagen, låset på, till en d. Sparka, slå in en d. Klappa, bulla, knacka, krafsa på en d. Glänta på en d. Draga, slå igen, skjuta upp en d. Ställa sig, stå bakom en d.* (Fig.) *Klappa på alla d-ar*, vända sig till alla slags människor, anlita alla möjliga medel, för att lyckas i en sak. — Bildar för denna bem. åtskilliga sammansättningar, såsom: Glas-, Fönster-, Hel-, Half-, Flygel-, Trä-, Jerndörr, m. fl. — *Se. D-beslag, -kant, -öppning.*

DÖRRFÄLT, n. 5. Rummet öfvanöfver en dörr, upp till taket. *Måla ett fruktstycke på d-et.*

DÖRRGÅFVEL, m. 2. pl. — *gaslar.* Ena halfvan af en dubbeldörr. — *Syn.* Flygeldörr.

DÖRRGÅNG, m. 2. Dörröppning; ställe, der en dörr är.

DÖRRHÅKE, m. 2. pl. — *hakar.* På en dörrpost befintlig hake, hvarpå en dörr (bem. 2) hänger.

DÖRRHASPE, m. 2. Se *Häsp*.

DÖRRHÄNGSEL, n. 3. Benämning på de tvenne ihåliga jern på sidan af en dörr (bem. 2), hvarmedelst hon hänger på hakarna. — *Syn.* Dörrjern.

DÖRRJERN, n. 5. Se föreg.

DÖRRKARM, m. 2. Infattningen för en dörr (bem. 2) på sidorna och upptill. Nedtill heter den Tröskel.

DÖRRKLINKA, f. 1. Se *Klinka*, 4.

DÖRRLIST, f. 3. List vid kanten af en dörr (bem. 2).

DÖRRLOD, n. 5. Tungt jernlod, med ett snöre öfver en trissa fästadt vid en dörr, på det hon af sig sjelf må falla igen, när hon öppnas.